

Salut als Barris
Diagnòstic

Turó de la Peira

Maig de 2016

C S B

Consorci Sanitari
de Barcelona

Agència
de Salut Pública

Ajuntament de
Barcelona

Agència de Salut Pública de Barcelona

Comissionada de Salut
Gemma Tarafa

Gerenta
Carme Borrell

Directora de l'Observatori de Salut Pública
Maribel Pasarín

Directora de Promoció de la Salut
Lucia Artazcoz

Districte de Nou Barris

Regidora del Districte de Nou Barris
Janet Sanz

Gerenta del Districte de Nou Barris
Gemma Arau

Director de Serveis a les Persones i del
Territori
Lucas Martínez

Consorci Sanitari de Barcelona

Coordinador General de la Corporació
Sanitària de Barcelona
Jaume Estany

Directora de l'Àrea Integral de Salut
Barcelona Nord
Rosamaria Serrasolses

Autoria

Coordinació general de l'informe

Albert Prats, Maica Rodríguez-Sanz

Redacció de l'informe

Albert Prats, Ana M. Novoa, Glòria Pérez, Maica Rodríguez-Sanz, Maribel Pasarín

Col·laboracions

Infermera de Salut Comunitària de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Cristina Rey

Tècnic de barri de Turó de la Peira, del Districte de Nou Barris

Rafael Tubau

Cooperativa Etc

Irene Moulas, Rubén David Fernández

Agraïments:

A totes les persones que han col·laborat activament en el diagnòstic de salut. A totes les persones del barri i de diverses entitats que han contribuït activament en aquesta experiència.

Índex

Presentació	2
Resum Executiu	3
Introducció	5
Metodologia	9
Els indicadors de salut i els seus determinants.....	9
L'opinió de les persones que viuen o treballen al barri sobre la salut i els seus determinants.....	11
Resultats	13
Els determinants de la salut	13
Eixos de desigualtat.....	13
Edat i Sexe	13
Procedència	14
Convivència.....	15
Context Socioeconòmic	16
Condicions econòmiques	16
Ocupació	18
Educació	18
Serveis sanitaris	20
Seguretat.....	21
Context Físic	22
Habitatge.....	22
Espais verds, Infraestructura i Mobilitat.....	24
Salut i conductes relacionades amb la salut	25
Estat de salut percebut, trastorns crònics i salut mental	25
Consum de tabac, sobrepès i obesitat i activitat física.....	26
Conseqüències del consum de drogues	27
Salut sexual i reproductiva	28
Malalties de declaració obligatòria	31
Mortalitat	31
Els actius del barri.....	34

Recursos relacionats amb les persones	34
Entitats del barri	34
Equipaments	34
Recursos físics.....	35
Limitacions	35
Conclusions	36
Bibliografia	37
Annex. Taules de resultats.....	38

Presentació

El document que es presenta a continuació mostra l'estat actual de salut i els factors que la determinen de la població del barri del Turó de la Peira, al districte de Nou Barris. Aquest document s'emmarca en el programa Salut als Barris i ha estat elaborat per l'Agència de Salut Pública de Barcelona, amb la col·laboració del districte de Nou Barris.

El programa Salut als Barris té per objectiu implementar estratègies orientades a la reducció de les desigualtats socials en salut. El programa es va posar en marxa a partir de la Llei de Barris (Llei 2/2004, de 4 de juny de 2004), que és una llei per la millora de barris, àrees urbanes i viles de Catalunya que requereixen una atenció especial des d'un punt de vista urbanístic, econòmic, social i mediambiental. A finals de l'any 2015 aquest programa ha estat prioritzat com una de les línies estratègiques del Comissionat de Salut de l'Ajuntament de Barcelona, impulsant l'acció comunitària i la reducció de les desigualtats socials en salut.

L'objectiu d'aquest informe és analitzar la situació de salut, i els seus determinants, del barri per tal de detectar les principals necessitats i possibilitats de millora al barri en termes de salut, des de l'acció dels agents territorials.

Resum Executiu

El programa Salut als Barris es basa en el marc conceptual de determinants de la salut i les desigualtats en salut en àrees urbanes. Es compon de 5 fases:

Fase 1. Cerca d'aliances i col·laboracions amb els agents del territori

Fase 2. Valoració de les necessitats en salut

Fase 3. Planificació i implementació d'intervencions

Fase 4. Seguiment i avaluació de les intervencions

Fase 5. Manteniment

Es presenten a continuació els resultats corresponents a la fase 2, on s'analitzen els indicadors de salut i els seus determinants en base a registres poblacionals així com la percepció que tenen les persones que viuen i/o treballen al barri sobre el seu estat de salut i els seus determinants a partir de 11 entrevistes realitzades a persones coneixedores del barri Gòtic.

Els indicadors de salut i els seus determinants

La **població** del Turó de la Peira es caracteritza per tenir una alta proporció de persones de més de 75 anys (13,8% en homes i 21,5% en dones), que en bona part viuen soles (més del 80%). Hi ha una important necessitat d'atenció a la gent gran, amb pensions i nivell socioeconòmic baixos.

Un de cada tres veïns del barri és nascut fora de l'estat espanyol. Aquest col·lectiu s'identifica com un dels més vulnerables i els informants parlen de problemes de convivència, integració i certa hostilitat en el discurs, tot i que altres creuen que aquesta multiculturalitat és un factor positiu del barri.

Pel què fa a les **condicions econòmiques**, l'índex de renda familiar és de 51,6, molt inferior al de Barcelona, i hi ha una gran proporció de persones que reben ajudes. L'atur és més alt que al conjunt de Barcelona, 12,6%, i hi ha una gran proporció (45,2%) d'aturats de llarga durada. La pobresa i l'atur són els problemes més importants per als informants clau.

La proporció de persones sense **estudis** o amb estudis primaris incomplets és de gairebé un 40%. L'absentisme escolar és molt superior al de Barcelona. Els informants detecten una manca de cura dels infants.

Els **habitatges** són de construcció antiga. Es tracta de pisos petits on sovint hi viuen varies famílies. Tenen problemes de humitats i salubritat.

La proximitat al Turó de la Peira i al Parc Central de Nou Barris representen un gran actiu per al Barri, així com les instal·lacions esportives. El desnivell del barri suposa un repte per a la mobilitat, sobretot als més grans.

La salut i les conductes relacionades amb la salut

Preocupa la detecció en nens de problemes de **salut mental** no atesos per falta de recursos. Es detecten també casos de **malnutrició i obesitat** infantil per manca de temps i recursos dels pares.

Hi ha un índex de consum problemàtic de **drogues** alt. Alguns informants alerten del consum de drogues entre els joves.

La taxa d'**embarassos adolescents** al districte és superior a la de Barcelona i els informants refereixen un alt nombre de mares adolescents.

Introducció

El programa Salut als Barris es va posar en marxa a partir de la Llei de Barris (Llei 2/2004, de 4 de juny de 2004)¹, que és una llei per la millora de barris, àrees urbanes i viles de Catalunya que requereixen una atenció especial des d'un punt de vista urbanístic, econòmic, social i mediambiental. Fins al 2010 inclòs hi han participat 143 barris d'arreu de Catalunya (Taula 21).

Taula 1. Nombre de projectes concedits per any de convocatòria i municipis participants.

Any Convocatòria	Nombre Projectes	Nombre Municipis
2004	13	12
2005	17	17
2006	17	16
2007	24	23
2008	22	21
2009	26	26
2010	29	28

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Territori i Sostenibilitat.

A Barcelona, a finals de 2006 es va aprovar el projecte “La Barcelona dels barris” al Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona, que estableix una nova ordenació territorial de la ciutat de Barcelona amb la distribució de la ciutat en 73 barris. Dotze dels barris de la nova ordenació territorial de Barcelona ciutat han estat prioritzats i seleccionats per participar a la Llei de Barris (Taula 2).

L'any 2015, el nou govern municipal ha donat un impuls important a Salut als Barris a Barcelona, prioritzant l'acció comunitària i l'actuació per a la reducció de les desigualtats socials en salut, prioritzant nous barris i incrementant els recursos destinats a aquesta línia d'actuació.

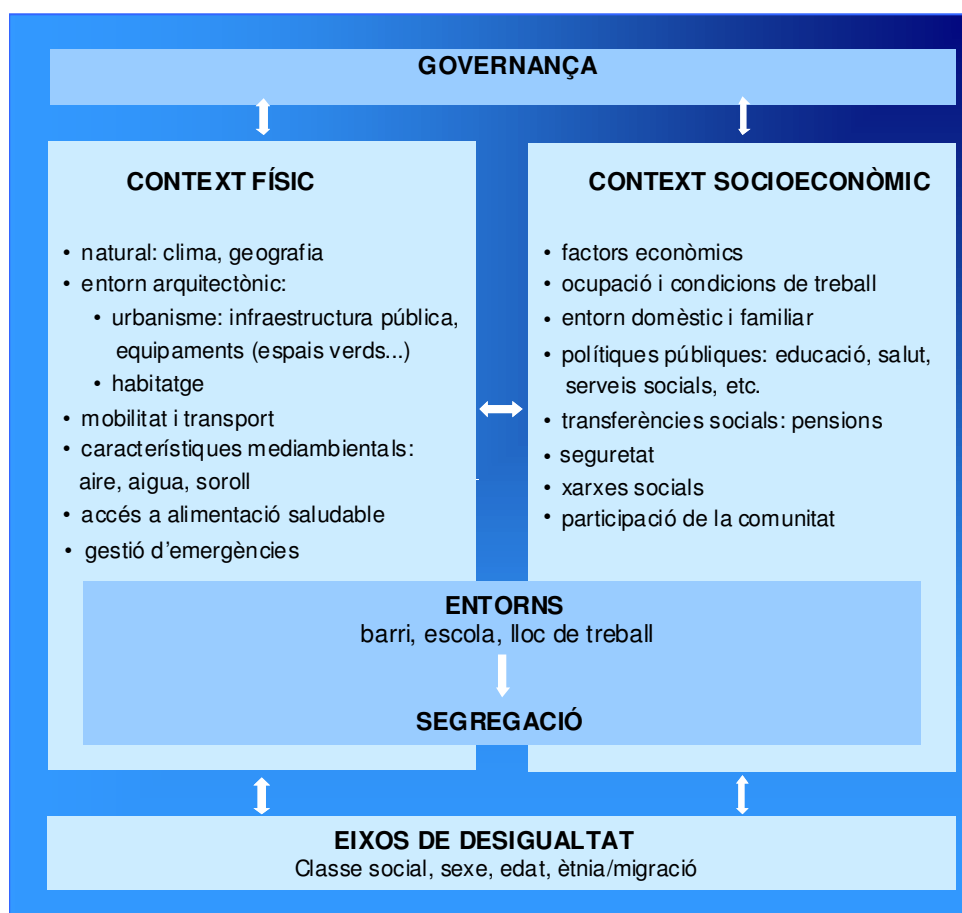
Taula 2. Barris de Barcelona participants a la Llei de Barris.

Any	Barri	Districte
2004	Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera	Ciutat Vella
2004	Roquetes	Nou Barris
2005	Poble Sec	Sants-Montjuïc
2006	Torre Baró-Ciutat Meridiana	Nou Barris
2006	Trinitat Vella	Sant Andreu
2007	El Coll	Gràcia
2007	La Bordeta	Sants-Montjuïc
2008	La Barceloneta	Ciutat Vella
2008	Maresme-Besòs	Sant Martí
2009	Bon Pastor	Sant Andreu
2010	Raval Sud (barri del Raval)	Ciutat Vella
2010	La Vinya, Can Clos i Plus Ultra (barri de la Marina de Port)	Sants-Montjuïc

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

El programa Salut als Barris es basa en el marc conceptual de determinants de la salut i les desigualtats en salut en àrees urbanes² (figura 1). Contempla, primerament, la governança entesa com tots els àmbits de govern d'una ciutat. Seguidament, l'entorn físic (natural i construït) i l'entorn social i econòmic, que afecten les condicions de vida i treball de la població i que inclouen elements de la realitat urbana en mans de l'administració local. A continuació, els entorns més propers, on les persones conviuen, com són el barri, l'escola o el lloc de treball. I, finalment, cal considerar els eixos de desigualtat, donat que tots els factors anteriors canvien en funció de l'edat, el sexe, la classe social o el país d'origen.

Figura 1. Model dels determinants de desigualtats en salut en àrees urbanes

Font: Borrell et al. JECH 2013

El programa Salut als Barris es compon de 5 fases, que s'expliquen a continuació.

Fase 1. Cerca d'aliances i col·laboracions amb els agents del territori

Aquesta fase té per objectius (1) identificar els agents que poden influir en el disseny d'estratègies i la seva implementació i (2) constituir un grup motor comunitari en salut al barri.

En primer lloc, s'estableixen acords polítics entre les institucions que treballen al barri (Districte, Consorci Sanitari de Barcelona i Agència de Salut Pública de Barcelona). Seguidament, es constitueix un grup motor amb agents del barri, inclosos els professionals dels Centre d'Atenció Primària, Serveis Socials, Pla

de Desenvolupament Comunitari si n'hi ha al barri, representants d'entitats i Associacions de Veïns i Veïnes, entre d'altres.

Fase 2. Valoració de les necessitats en salut

La valoració de les necessitats en salut es duu a terme (1) a partir de la generació d'indicadors de salut i els seus determinants obtinguts de l'anàlisi de dades de registres poblacionals, (2) així com a partir de l'anàlisi de les percepcions dels veïns i veïnes del barri sobre la seva salut i els seus determinants, que s'obtenen d'un seguit d'entrevistes realitzades al barri, així com del que perceben professionals i entitats que treballen al barri. Es recullen també els actius per a la salut del barri.

Un cop s'han identificat els principals problemes de salut del barri, es fa una jornada de priorització amb els veïns i veïnes en què es decideix quins dels problemes identificats són els més rellevants i factibles d'abordar des de l'acció comunitària.

Finalment, es fa un inventari dels recursos disponibles al barri i de les intervencions que ja s'estan duent a terme per els problemes que s'han prioritzat.

Fase 3. Planificació e implementació d'intervencions

En aquesta fase es duu a terme una revisió de la literatura científica per tal d'identificar quines intervencions s'han demostrat efectives en l'abordatge dels problemes que han estat prioritzats a la segona fase del programa.

Un cop identificades les intervencions efectives, i tenint en compte els recursos ja existents al barri, el grup motor prioritzarà les intervencions que formaran part del pla d'actuació del barri (tant reforçant intervencions ja existents o bé dissenyant-ne noves).

Fase 4. Seguiment i avaluació

El pla d'actuació requereix de seguiment i avaluació de les intervencions implementades al barri, d'aquesta manera es poden anar introduint millores.

Fase 5. Manteniment

Com els objectius de millora de la salut requereixen actuacions persistents, el Programa Salut als Barris s'implanta amb l'objectiu de permanència en el barri durant un període llarg.

Metodologia

L'informe analitza els indicadors de salut i els seus determinants en base a registres poblacionals així com la percepció que tenen les persones que viuen i/o treballen al barri sobre el seu estat de salut i els seus determinants.

ELS INDICADORS DE SALUT I ELS SEUS DETERMINANTS

A partir dels registres disponibles s'elaboren una sèrie d'indicadors que mostren els factors que determinen la salut de la població, l'estat de salut de la població i l'ús de serveis sanitaris per la població del barri del Turó de la Peira.

Els indicadors que es mostren a l'informe s'han calculat pel barri del Turó de la Peira, pel districte de Nou Barris i pel conjunt de Barcelona ciutat i, sempre que les dades ho han permès, es mostren per separat per homes i dones. Els resultats es presenten en forma de taules i figures, amb una breu descripció narrativa.

Donat que alguns registres no disposen de la informació necessària per donar dades a nivell de barri, alguns indicadors només es presenten a nivell de districte i Barcelona ciutat.

A la taula 3 es resumeixen les fonts d'informació utilitzades i l'any disponible pels indicadors calculats. Per determinades fonts d'informació pot existir cert decalatge de temps respecte l'any en curs. Això és degut a que la informació no es recull anualment - com és el cas de l'Enquesta de Salut de Barcelona, que es duu a terme cada quatre anys – o a que la informació no està disponible

fins passat cert període de temps, el que es fa especialment evident en el cas del registre de mortalitat.

Pel càlcul d'indicadors s'utilitza el Sistema d'Informació SIsalut de l'ASPB que permet obtenir indicadors vàlids per a la vigilància de la salut pública de la ciutat, a partir de les fonts d'informació sistemàtiques i de la definició d'indicadors.

Taula 3. Fonts d'informació dels indicadors analitzats.

Indicadors	Font d'informació	Any
Determinants de Salut		
Entorn socioeconòmic	Padró Municipal d'Habitants de Barcelona	2014
	Barcelona Economia. Gabinet Tècnic de Programació	2014
	Registres de l'Institut Municipal de Serveis Socials	2013-2014
	Memòria de l' Equip de Detecció dels Serveis d'Inserció Social (SIS)	2014
	Memòria del Consorci de l'Habitatge de Barcelona	2014
	Atur registrat a les Oficines del Treball de la Generalitat. Departament d'Empresa i Ocupació	2014
	Registres del Consorci d'Educació de Barcelona	2014
	Enquesta de Salut de Barcelona	2011
	Enquesta de Victimització de Barcelona	2014
Entorn físic	Dirección General del Catastro. Ministerio de Economía y Hacienda	2014
	Enquesta de Salut de Barcelona	2011
La salut i conductes relacionades amb la salut		
Consum de tabac, sobrepès i obesitat i salut mental	Enquesta de Salut de Barcelona	2011
Consum de Drogues	Sistema d'Informació de Drogodependències de Barcelona	2014
Salut sexual i reproductiva	Registres de Natalitat i d'Interrupcions Voluntàries de l'Embaràs	2010-2014
Estat de salut percebut, trastorns crònics i salut mental	Enquesta de Salut de Barcelona	2011
Malalties de declaració obligatòria	Registre de Malalties de Declaració Obligatòria	2010-2014
Mortalitat	Registre de Mortalitat	2009-2013

L'OPINIÓ DE LES PERSONES QUE VIUEN O TREBALLEN AL BARRI SOBRE LA SALUT I ELS SEUS DETERMINANTS

S'ha utilitzat la metodologia qualitativa per conèixer la percepció que tenen les persones que viuen i/o treballen al barri sobre la salut i els seus determinants. El coneixement i l'experiència que aporten els agents vinculats al territori (professionals, treballadors i treballadores, representants d'entitats i ciutadans i ciutadanes) és recomanable per a la identificació i priorització de problemes de salut, així com per a buscar estratègies adequades que donin resposta a les necessitats detectades³⁻⁶.

Els objectius del diagnòstic qualitatiu són:

1. Identificar els actius relacionats amb els determinants de la salut
2. Identificar els determinants de la salut i les necessitats en salut
3. Identificar col·lectius en situació de vulnerabilitat
4. Explorar possibles vies per millorar la salut
5. Comprendre la realitat del barri com una totalitat, de forma integral

Els objectius esmentats s'han assolit mitjançant entrevistes individuals centrades i semiestructurades a informants clau del barri, tant professionals (serveis socials, atenció primària, educació, altres perfils tècnics municipals, etc.) com representants de la ciutadania (d'associacions, entitats, etc.). Les persones clau van ser identificades pel grup de treball constituït per agents de l'ASPB i del districte.

Les entrevistes s'han desenvolupat entre desembre de 2015 i gener de 2016. D'acord amb l'experiència de SaBB es va considerar suficient un nombre de 9 entrevistes per arribar a la saturació de la informació.

Entrevistes a informants clau

Es van realitzar entrevistes a persones coneixedores del barri, tant professionals d'àrees especialitzades com veïns i veïnes. Amb la intenció d'obtenir un primer acostament al territori es van realitzar 9 entrevistes als següents informants clau:

- Director CEIP Turó de la Peira
- Rector de la parròquia de Santa Fàtima
- Infermera i adjunta de direcció CAP Turó de la Peira
- President de l'Associació de Veïns i Veïnes Turó de la Peira
- Treballadora del Centre Cívic Can Basté
- Associació Cultural El Casalet del Turó
- Directora de l'Escola Bressol Turó
- Directora Centre Serveis Socials Turó-Can Peguera
- Director EJ Les Basses

Socialització dels resultats de l'informe

Aquest informe, abans de donar-ho per finalitzat, va ser presentat el 13 d'abril de 2016 a la comissió de serveis i entitats que des del 2013 treballa per abordar de forma intersectorial per la prevenció de consum de drogues en joves. La presentació de resultats i la seva discussió va permetre identificar també aspectes a incloure en l'informe.

Resultats

ELS DETERMINANTS DE LA SALUT

EIXOS DE DESIGUALTAT

Edat i Sexe

El Barri del Turó de la Peira, si bé, en general, té una població semblant a la del Districte de Nou Barris i la del conjunt de Barcelona, presenta algunes diferències. D'una banda, hi ha un nombre notable de persones de més de 75 anys (1 de cada 7 homes i 1 de cada 5 dones, aproximadament). (Taula 4)

Taula 4. Distribució de la població segons edat i sexe. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

	Turó de la Peira	Districte de Nou Barris	Barcelona
	n (%)	n (%)	n (%)
Homes			
0 - 14 anys	995 (14)	11.047 (14,1)	103.825 (13,6)
15 - 24 anys	1.168 (16,4)	12.029 (15,4)	122.868 (16,1)
25 - 39 anys	1.727 (24,3)	19.616 (25,1)	204.333 (26,7)
40 - 64 anys	1.819 (25,6)	19.622 (25,1)	196.163 (25,7)
65 - 74 anys	423 (5,9)	7.830 (10)	71.001 (9,3)
>= 75 anys	985 (13,8)	8.066 (10,3)	66.400 (8,7)
Total	7.117 (100)	78.210 (100)	764.590 (100)
Dones			
0 - 14 anys	1.007 (12,1)	10.614 (12,1)	98.554 (11,6)
15 - 24 anys	1.195 (14,3)	12.077 (13,8)	122.844 (14,5)
25 - 39 anys	1.829 (21,9)	19.494 (22,3)	199.143 (23,5)
40 - 64 anys	1.890 (22,6)	21.776 (24,9)	219.644 (25,9)
65 - 74 anys	639 (7,6)	10.109 (11,6)	89.873 (10,6)
>= 75 anys	1.794 (21,5)	13.400 (15,3)	118.633 (14)
Total	8.354 (100)	87.470 (100)	848.691 (100)

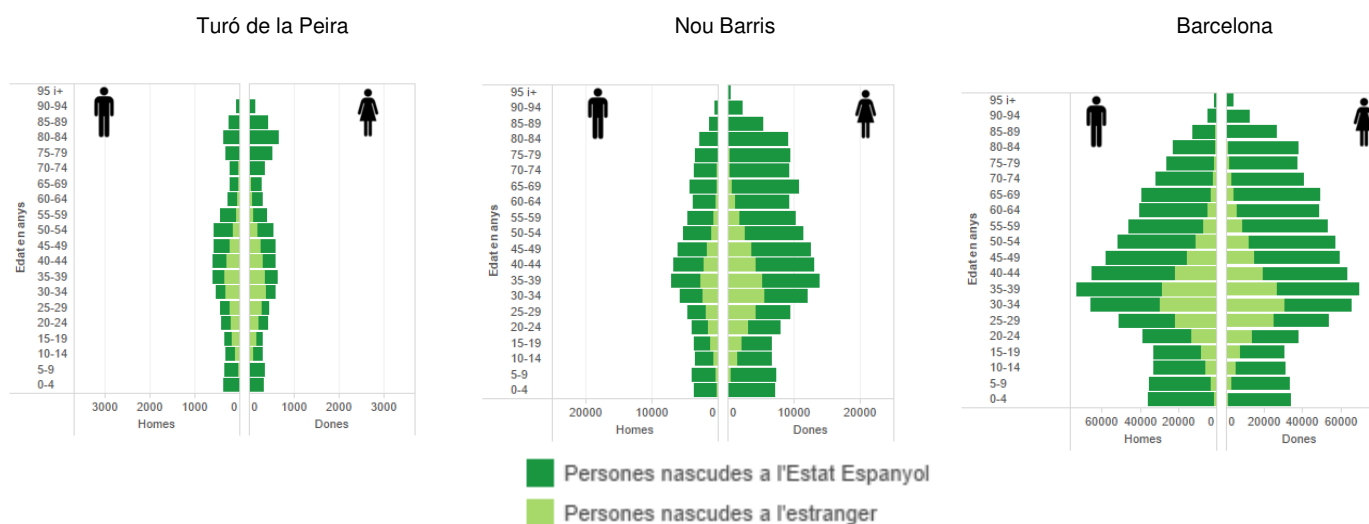
Font: Padró Municipal d'Habitants de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

Procedència

D'altra banda, també hi ha una alta proporció de població estrangera (30,4%), superior a la del Districte i la de Barcelona (amb poc més del 20% de població nascuda fora de l'Estat espanyol), de manera que entre els 15 i 44 anys la major part de la població és estrangera, amb una concentració important de persones nascudes a Centre i Sudamèrica. (Figura 2 i Figura 3).

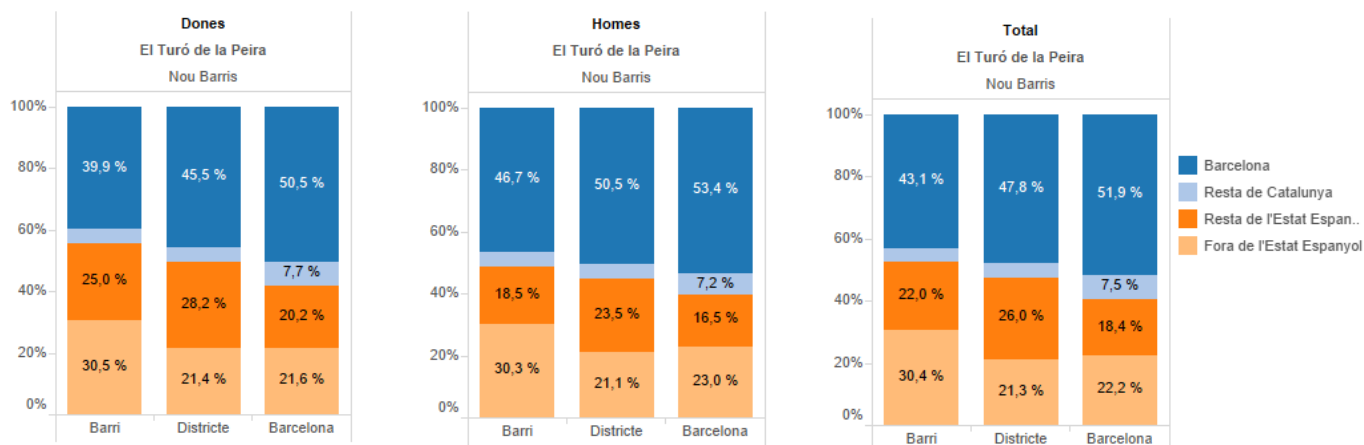
La immigració és un tema molt recurrent a les entrevistes a informants clau i s'identifica al col·lectiu immigrant com a un dels més vulnerables del barri.

Figura 2. Distribució de la població segons grups d'edat i procedència. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

Font: Padró Municipal d'Habitants de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

Figura 3. Percentatge de persones segons lloc de naixement i sexe. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

Font: Padró Municipal d'Habitants de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

Convivència

La proporció de persones de 75 anys o més que viuen soles és superior a la de Barcelona en el cas de les dones, havent un total de 160 homes i 781 dones (Taula 5).

Molta gent gran viu sola i depèn únicament dels serveis socials i dels veïns. En les entrevistes a les persones informats clau, es comenta la necessitat d'atenció a la gent gran pel que fa a solitud i a la salut mental, ja que són un grup molt nombrós amb pensions i nivell socioeconòmic baixos. També creuen que cal una residència pública per a la gent gran.

Taula 5. Persones grans que viuen soles. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

	Turó de la Peira		Districte de Nou Barris		Barcelona	
	n	%	n	%	n	%
Homes						
75-84 anys	91	13,6	890	14,3	7111	14,6
≥85 anys	69	21,9	436	23,7	3954	22,2
Total	160	16,2	1326	16,4	11065	16,7
Dones						
75-84 anys	474	39,6	3462	37,1	28163	37,2
≥85 anys	307	51,5	1905	46,9	18958	44,2
Total	781	43,5	5367	40,1	47121	39,7

Font: Padró Municipal d'Habitants de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

Alguns destaquen els problemes de convivència entre la població paquistanesa i dominicana, o que la comunitat romanesa “no fa barri”. També es fa referència a problemes d'integració i situacions tenses de conflicte amb la població autòctona, sobretot amb grup d'adolescents i adults que fan ús de l'espai públic o el parc per al consum de drogues.

No són molts els entrevistats que parlen clarament de problemes de racisme, però sí que darrera de segons quins discursos denoten una hostilitat amagada. En canvi, altres persones entrevistades, creuen que aquesta multiculturalitat és un factor positiu del barri, amb bona relació veïnal i activitats organitzades al espai públic.

CONTEXT SOCIOECONÒMIC

Condicions econòmiques

El Turó de la Peira presenta un índex de Renda Familiar Disponible considerablement inferior al del conjunt de Barcelona i lleugerament inferior a la del districte de Nou Barris. Altres indicadors mostren aquesta situació socioeconòmica desfavorable, així, els ingressos en persones grans, una proporció superior que la de Barcelona té ingressos per sota de 1 IPREM (llindar d'ingressos per rebre diferents tipus d'ajuts) i entre 1 i 2 IPREM. També la proporció de persones de 65 anys i més amb pensions no contributives és lleugerament inferior a la del conjunt de Barcelona. Un total de 238 persones usuàries de Serveis Socials reben ajuts econòmics (15,4 per 1.000), amb una proporció més del doble que la de Barcelona (7,3 per 1.000). Un altre indicador de necessitat és la proporció d'alumnes de primària i secundària amb beca menjador del districte, que també és de més del doble que la del conjunt de la ciutat. Pel que fa les persones amb plaça fixa al Servei de Menjador Social, la proporció és lleugerament inferior a la del conjunt de Barcelona (Taula 6 i Figura 4).

Al barri es donen situacions de pobresa i pobresa encoberta, agreujades per els últims anys de crisi econòmica. També refereixen problemes econòmics de manteniment de recursos i serveis del barri i necessitat de recursos, sobretot entitats del 3r sector “que arribin on l'administració no és capaç” .

Taula 6. Condicions econòmiques. Barri de Can Peguera, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

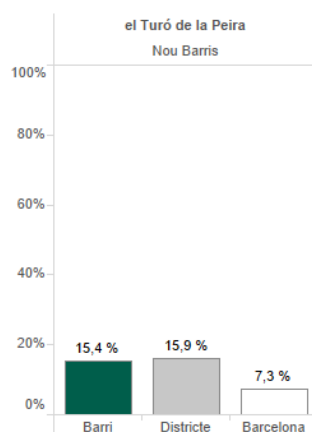
	Turó de la Peira		Nou Barris		Barcelona	
	n	Índex / % / ‰	n	Índex / % / ‰	n	Índex / % / ‰
Índex de Renda Familiar Disponible ^a	--	51,6	--	56,2	--	100
Persones beneficiàries de la Renda Mínima d'Inserció (n; ‰)	--	--	445	5,0	2.610	2,8
Nivell d'ingressos en persones de 60 anys i més (n; ‰)						
<i>Persones amb ingressos <1 IPREM</i>	1.297	29,3	13.939	29,1	92.531	21,3
<i>Persones amb ingressos 1-2 IPREM</i>	1.829	41,4	18.570	38,8	126.469	29,1
Persones de 65 anys i més beneficiàries de pensions de jubilació no contributives (n; ‰) ^a	68	17,8	779	19,9	7.488	21,9
Persones usuàries de Serveis Socials que han rebut ajuts econòmics (n; ‰)	238	15,4	2.630	15,9	11.811	7,3
Alumnes de primària i secundària amb beca menjador (n; ‰) ^a	--	--	447	32,2	1.829	14,2
Persones amb plaça fixa al Servei de Menjador Social (n; ‰)	25	1,6	216	1,3	3.254	2,0

IPREM: Indicador Públic de Renda d'Efectes Múltiples, índex de referència per determinar el llindar d'ingressos per a rebre diferents tipus d'ajudes.

a. Aquests indicadors fan referència a l'any 2013.

Fonts: Barcelona Economia. Gabinet Tècnic de Programació. Ajuntament de Barcelona; Institut Municipal de Serveis Socials.

Figura 4. Persones usuàries de Serveis Socials que han rebut ajuts econòmics el darrer any. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

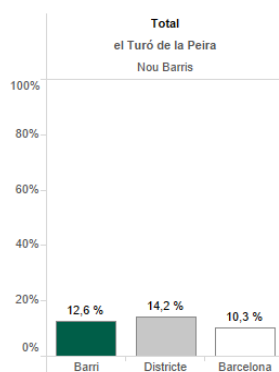
Fonts: Barcelona Economia. Gabinet Tècnic de Programació. Ajuntament de Barcelona; Institut Municipal de Serveis Socials.

Ocupació

El percentatge de persones de entre 16 i 64 anys aturades al barri del Turó de la Peira és superior al del conjunt de Barcelona i inferior al del districte de Nou Barris, sent 1.199 les persones aturades, a febrer de 2014, al barri. D'aquestes, un 45,2% han estat aturades durant més de 12 mesos, un percentatge força més alt que el de Barcelona i similar al del districte (Taula 3 de l'Annex 1 i Figura 5).

L'atur i la precarietat laboral és apuntat per alguns de les persones entrevistades com el problema principal que genera pobresa i moltes problemàtiques dels barris. També apunten l'atur juvenil com una situació generadora de problemes, amb un alt grau de desorientació laboral i desmotivació professional i personal.

Figura 5. Percentatge de persones entre 16 i 64 anys aturades per barri, districte i Barcelona, mes x any 2014.

Nota: Estimació per barris a partir de dades facilitades per codis postals.
Font: Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya.

Educació

La distribució segons nivell d'estudis de la població major de 15 anys del Turó de la Peira es caracteritza per una proporció molt superior a la de Barcelona de persones sense estudis o amb estudis primaris incomplets, representant gairebé el 40% dels habitants. La proporció de persones amb estudis superiors és molt inferior a la de Barcelona (Figura 6).

L'absentisme al districte de Nou Barris és molt més alt que el del conjunt de Barcelona: un 1,19% dels nois que cursen ensenyança obligatòria han faltat de forma injustificada a l'escola al districte, mentre a Barcelona aquest índex és

del 0,47%. La taxa de graduació al final dels estudis obligatoris, 4t d'ESO, és més baixa al districte que a Barcelona, superen el curs un 85% dels alumnes matriculats, front al 89,6% que ho fan a Barcelona (Taula 4 i Figura 7).

Les problemàtiques pròpies de la infància, és un des temes que més preocupa al barri. Els problemes que es viuen a casa, com les mancances econòmiques o la violència masclista, els nens i les nenes els pateixen directament: deriven en desemparament: "Els infants passen massa temps sols degut a que els pares treballen tot el dia", "ve perquè treballen moltes hores"; poc descans, moltes hores a la via pública, problemes de salut mental no atesa i mala alimentació que, en alguns casos porta a la desnutrició: "Situacions econòmiques precàries i la fam".

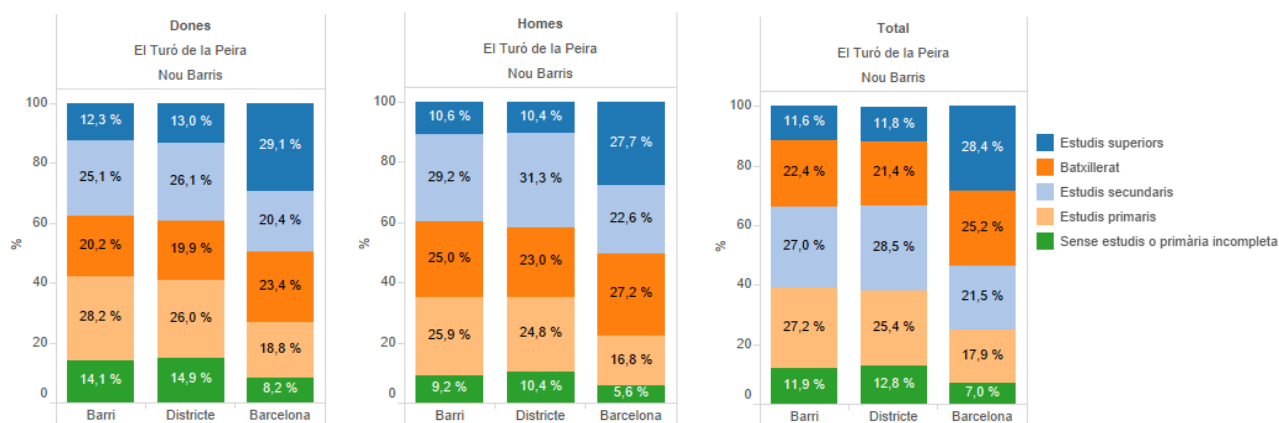
Tornen a aparèixer en aquest aspecte els problemes relacionats amb els nouvinguts: "Les famílies de nouvinguts no donen la mateixa importància a l'educació dels seus fills", que en part com a mínim pot estar degut a que l'educació dels fills i la funció parental són qüestions molt lligades a aspectes socioculturals. També es fa referència a la població escolar, en el sentit que el percentatge d'immigració és més alt que el corresponent al barri ("Hi ha un excés de població nouvinguda a l'escola pública, respecte al percentatge del barri")

Les persones entrevistades expressen que en els darrers anys amb les retallades en educació arran de la crisi dificulta encara més la situació: "més nens per classe amb menys docents", "poc accés a les escoles públiques i escoles bressol".

Sobre els adolescents, comenten que hi ha molts casos de absentisme escolar i una manca de perspectives de futur i de capacitat d'emancipar-se.

Les veïnes creuen necessàries intervencions dins de l'àmbit escolar en salut mental, control de l'espai públic per als adolescents i intervencions dirigides a les famílies necessitades. Creuen que cal una tasca educativa per tal de "aprendre noves formes de relació" pel que fa a prevenir la violència de gènere entre els més joves. A nivell de serveis veuen necessari l'augment de places a les escoles bressol, més pressupost a l'Espai Jove i algun servei per nens i joves per al cap de setmana.

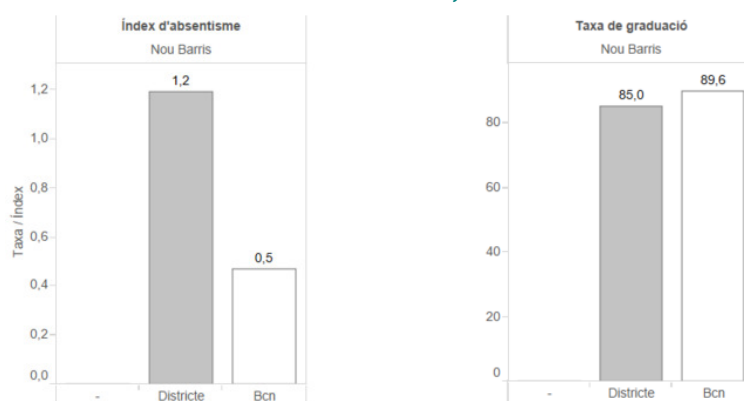
Figura 6. Percentatge de persones majors de 15 anys segons nivell d'estudis i sexe. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

Font: Padró Municipal d'Habitants de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

Sense estudis: analfabet, sense estudis; Estudis primaris: certificat escolaritat, bàsica, primaris, EGB; Estudis secundaris: graduat escolar, graduat estudis musicals, graduat en arts i oficis, batxillerat elemental; Batxillerat: batxillerat superior/BUP/ COU/ FP II; Estudis universitaris: titulació universitària

Figura 7. Índex d'absentisme i taxa de graduació a 4rt d'ESO per districtes i Barcelona, curs 2013-2014.

Font: Consorci d'Educació de Barcelona. Ajuntament de Barcelona,

Serveis sanitaris

El tipus de cobertura sanitària al districte de Nou Barris es caracteritza per ser pública en major proporció (4 de cada 5 persones) que al conjunt de la ciutat de Barcelona. El percentatge de persones que han visitat al dentista va ser molt inferior (3 vegades menys) que a Barcelona (Taula 7).

Pel que fa a millores, les persones informants clau proposen l'apertura de un servei d'urgències 24h al CAP, incorporació de més personal, increment d'especialistes i millora del transport per arribar als especialistes.

Taula 7. Cobertura sanitària i accés al dentista en persones de 15 anys i més.
Districte de Nou Barris i Barcelona, any 2011.

	Nou Barris			Barcelona		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
	%	%	%	%	%	%
Cobertura sanitària						
Cobertura pública	78,5	79,4	78,9	64,0	60,0	61,9
Cobertura privada	0,6	0	0,3	0,5	0,7	0,6
Cobertura mixta	20,9	20,6	20,8	35,4	39,3	37,5
Accés al dentista						
Vista al dentista el darrer any	8	10,1	9,1	25,4	30,4	28,1

Font: Enquesta de Salut de Barcelona.

Seguretat

La percepció de violència no destaca al districte de Nou Barris, sent la proporció de persones del districte que creuen que és un problema molt semblant a la del conjunt de Barcelona. Al 2014, un 22% dels enquestats de Nou Barris van estar víctimes d'un fet delictiu, per sota de la proporció de Barcelona. Aquest districte agrupa el 7% de les persones que han declarat ser víctimes d'un delicta a Barcelona (Taula 8).

En la fase de socialització d'aquest informe sí que es va comentar com un tema, la violència, del que es tenia percepció que podia ser realment un problema i que calia conèixer millor, tant pel que fa a la violència domèstica com a l'infància en risc.

Taula 8. Percepció de la violència. Districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

	Nou Barris	Barcelona
	%	%
D'acord o molt d'acord en què la violència és un problema al barri	16,8	17,6
Índex de victimització ^a	22,0	23,7
Mapa delictiu ^b	7	100

a. Percentatge de persones entrevistades de cada districte que han estat víctimes d'un o més fets que han considerat delictius el darrer any; b. Percentatge de fets de victimització el darrer any que han ocorregut a cada districte.
 Fonts: Enquesta de Salut de Barcelona; Enquesta de Victimització.

CONTEXT FÍSIC

Habitatge

Els habitatges del Turó de la Peira són de construcció més antiga que els del conjunt de Barcelona i que els del districte de Nou Barris: 2 de cada 3 habitatges van ser construïts abans del 1961. El districte de Nou Barris compta amb una proporció similar d'habitatges de 2 plantes o més sense ascensor (un de cada quatre) i d'habitatges sense calefacció (un de cada cinc) que el conjunt de la ciutat (Taula 5 de l'Annex 1 i Figura 8).

El barri va créixer de manera descontrolada per l'especulació urbanística entre els anys 50 i 70, per donar acollida a l'allau migratòria del període. D'aquí aquesta estructura d'alts edificis de mala qualitat i amb ús de ciment alumínic. Arran de l'esfondrament d'un edifici per aluminosi l'any 90 i molta reivindicació veïnal, es va aconseguir que s'implantessin les reformes que calien al barri i a altres barris de Barcelona amb la mateixa problemàtica.

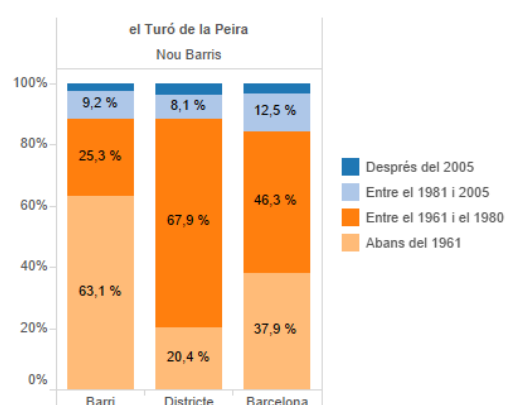
Pel que fa a l'accés a l'habitatge (Taula 9 i Figura 9), el districte de Nou Barris concentra el 4,3% de les persones que dormen al carrer (31 persones) i compta amb 8054 persones famílies (el 4,9% de la població del districte) inscrites al registre de sol·licitants d'habitatges de protecció oficial (HPO), per sobre del percentatge de Barcelona. Cal tenir a més en compte que per accedir a habitatges de protecció oficial cal disposar d'uns ingressos mínims i durant un

període determinat previ, per lo qual aquest indicador no reflexa les situacions més greus de problemes d'accés a l'habitatge.

Segons les persones entrevistades, els habitatges, sobretot dels nouvinguts, són pisos petits on hi conviuen diverses famílies juntes, que segons els veïns estan en mal estat: humitats i problemes de salubritat. Per molts és un barri dormitori, i fan poca vida de barri.

També hi ha hagut canvis en el lloguer dels habitatges, i que el fet que siguin barats i que visquin diverses famílies en un mateix pis perpetua la pobresa al barri.

Figura 8. Any de construcció dels habitatges del barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

Font: Dirección General del Catastro. Ministerio de Economía y Hacienda.

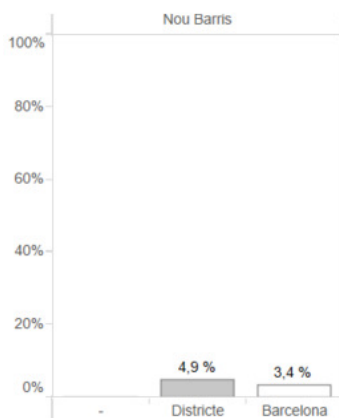
Taula 9. Accés a l'habitatge. Districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

	Nou Barris	Barcelona
	n (%)	n (%)
Persones sense llar		
Persones que dormen al carrer	31 (4,3)	715 (100)
Persones que viuen en assentaments	0 (0)	423 (100)
Habitatges adjudicats per a emergències socials	32 (16,2)	198 (100)
Persones o famílies inscrites al registre de sol·licitants d'HPO de Barcelona	8054 (4,9)	54290 (3,4)

HPO: Habitatge de Protecció Oficial.

Fonts: Equip de Detecció dels Serveis d'Inserció Social (SIS); Memòria del Consorci de l'Habitatge de Barcelona.

Figura 9. Persones inscrites al Registre de Sol·licitants d'HPO de Barcelona, per districtes i Barcelona, any 2014.

HPO: Habitatge de Protecció Oficial.

Fons: Dirección General del Catastro. Ministerio de Economía y Hacienda; Enquesta de Salut de Barcelona; Equip de Detecció dels Serveis d'Inserció Social (SIS); Memòria del Consorci de l'Habitatge de Barcelona.

Espais verds, Infraestructura i Mobilitat

Les persones entrevistades diuen que el fet de disposar del parc del Turó de la Peira i el Parc Central de nou Barris suposa un gran actiu per al barri. També elogien la tranquil·litat, la ubicació, el poc trànsit, els carrers amples i l'ambient net. A nivell d'infraestructura remarquen els camps de futbol i la piscina, a més d'altres recursos i serveis.

Tanmateix, en la socialització dels resultats d'aquest informe, s'ha destacat una problemàtica en relació a la tinença irresponsable dels gossos, provocant brutícia en els carrers i els parcs. També es van apuntar problemes per la presència de múrids en els espais amb vegetació.

D'altra banda, la orografia del barri, amb grans pendents i desnivells no és adequada per a la gent gran, agreujat per el deficient transport públic i el fet que el bus del barri no funcioni els diumenges.

Les persones entrevistades fan propostes de millora passarien per noves pistes d'esports, i millores com les ja projectades a les pistes i piscina existents, millorar la connexió amb Sant Andreu (on hi ha el servei de traumatologia), la millora del casal d'avis, fer espais verds prop de l'escola bressol i l'aturada de les retallades i més inversió pública en general.

SALUT I CONDUCTES RELACIONADES AMB LA SALUT

Estat de salut percebut, trastorns crònics i salut mental

L'indicador de mala percepció de l'estat de salut a Nou Barris és millor que a Barcelona, sobretot en homes, tot i que el percentatge de persones amb 4 o més trastorns crònics del districte és més gran el de la ciutat de Barcelona.

El percentatge de persones que han patit depressió o ansietat en el darrer any és lleugerament superior al de Barcelona (Taula 10). Segons els informants, l'atur i la pobresa són grans generadors de problemes de salut mental.

En les entrevistes realitzades emergeix com a preocupació de la infància és que a l'escola detecten problemes de salut mental que, degut a la mala situació econòmica de les famílies, tenen problemes per aconseguir tractament, ja que el CSMIJ està sobresaturat.

Un altre aspecte que algun informant apunta a que les famílies de baix nivell socioeconòmic i cultural no donen tanta importància a la salut. I es detecten situacions de desarrelament i mala salut mental en el col·lectiu immigrant.

Taula 10. Estat de salut percebut, trastorns crònics i salut mental segons sexe en persones de 15 anys i més. Districte de Nou Barris i Barcelona, any 2011.

	Nou Barris			Barcelona		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
	%	%	%	%	%	%
Estat de salut percebut						
Regular o dolent	12,4	22,3	17,4	16,8	23,2	20,2
Trastorns crònics						
4 o més trastorns crònics ^a	14,6	27,1	21	11,5	23,4	17,8
Salut mental						
Depressió i/o ansietat el darrer any ^a	7,1	15,4	11,3	5,7	12,7	9,4
Consum d'antidepressius, ansiolítics o pastilles per dormir els darrers 2 dies ^a	5	18	11,7	8,5	19,1	14,1

Font: Enquesta de Salut de Barcelona.

a. Dades autodeclarades.

Consum de tabac, sobrepès i obesitat i activitat física

Pel que fa als estils de vida relacionats amb la salut a Nou Barris (Taula 11), el consum de tabac és inferior al conjunt de Barcelona i el percentatge de persones amb sobrepès o obesitat és força superior al de Barcelona, afectant sobretot el sobrepès a les dones i la obesitat als homes.

El nivell d'inactivitat física és molt baix, a expenses principalment de caminar, ja que al excloure caminar, els nivells són semblants als de la ciutat.

Els veïns detecten casos de malnutrició i d'obesitat infantil, per manca de temps i recursos dels pares, i demanen intervencions en aquest sentit, com programes d'habilitats parentals i l'augment del nombre de beques menjador que es concedeixen.

Taula 11. Consum de tabac, prevalença de sobrepès i obesitat i nivell d'activitat física segons sexe en persones de 15 anys i més. Districte de Nou Barris i Barcelona, any 2011.

	Nou Barris			Barcelona		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
	%	%	%	%	%	%
Consum de tabac						
Persones fumadores habituals	19	13,1	16	22,2	15,8	18,8
Sobrepès i obesitat						
Persones amb sobrepès	16,3	36,3	26,6	19,4	26,8	23,3
Persones amb obesitat	17,3	11,8	14,5	10,6	10,5	10,5
Persones amb sobrepès o obesitat	33,6	48,1	41,1	30,0	37,3	33,8
Nivell d'activitat física en temps de lleure (inclou caminar)						
Inactivitat	1,3	1,8	1,6	4,0	5,8	5,0
Activitat física lleu	27,8	36,4	32,2	21,4	26,5	24,1
Activitat física moderada	19	20,9	20	20,0	25,0	22,7
Activitat física intensa	51,8	40,9	46,2	54,6	42,6	48,3
Nivell d'activitat física en temps de lleure (exclou caminar)						
Inactivitat	60,4	63,7	62,1	56,0	67,7	62,2
Activitat física lleu	8,5	17,8	13,2	10,5	12,4	11,5
Activitat física moderada	10,7	9,9	10,3	11,3	10,1	10,7
Activitat física intensa	20,3	8,7	14,4	22,2	9,8	15,6

Font: Enquesta de Salut de Barcelona.

Conseqüències del consum de drogues

El consum problemàtic de drogues és superior tant al barri del Turó de la Peira com al districte de Nou Barris en relació a la resta de barris i districtes de la ciutat. Les taxes d'inici de tractament són semblants a la resta de la ciutat i inferiors a les del districte (Taula 12).

Alguns informants apunten a un problema de consum de drogues en joves: “massa hores a l'espai públic sense cap ocupació”. Es proposen accions de prevenció del consum de drogues en joves.

Taula 12. Inicis de tractament per consum de drogues. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

	Turó de la Peira		Districte de Nou Barris		Barcelona	
	n	%	n	%	n	%
	Mitjana - alta		Major			
INDEX DE CONSUM PROBLEMÀTIC	problemàtica		problemàtica			
INICIS DE TRACTAMENT PER CONSUM DE DROQUES						
Homes						
Alcohol	10	2,12	135	2,63	1136	2,17
Cocaïna	6	1,27	47	0,92	403	0,77
Opiacis	1	0,2	42	0,82	416	0,8
Cànnabis	2	0,42	42	0,82	270	0,52
Total	21	4,45	272	5,30	2294	4,38
Dones						
Alcohol	4	0,81	49	0,92	418	0,77
Cocaïna	1	0,20	8	0,15	98	0,18
Opiacis	1	0,2	14	0,26	108	0,2
Cànnabis	0	0,00	10	0,19	80	0,15
Total	6	1,22	85	1,59	745	1,38

Font: Sistema d'informació de drogues de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona.
Taxes per 10.000 habitants.

*A partir de: Inicis de tractament, Urgències en consumidors habituals de 15 a 54a, Mort segons lloc de mort, Mort segons residència i Xeringues recollides.

Salut sexual i reproductiva

La fecunditat en el barri del Turó de la Peira és lleugerament superior a la del districte de Nou barris i a la de la ciutat de Barcelona. Segons país d'origen de les dones, la fecunditat de les dones nascudes en l'Estat espanyol és inferior a la del districte i de la ciutat mentre que les de les dones nascudes a països de rendes baixes la fecunditat és lleugerament superior a la del districte de Nou Barris i de la ciutat. La fecunditat de les dones de països de rendes altes s'ha calculat amb només 5 naixements en el període de 5 anys (Taula 13).

En el districte de Nou Barris els embarassos en les dones de 15 a 19 anys són més freqüents que en les de la ciutat de Barcelona i aquesta freqüència és major tant en les dones nascudes a l'Estat espanyol com les nascudes en països de rendes baixes. Els avortaments en aquest grup d'edat mostra xifres similars a les de la ciutat, essent les dones adolescents nascudes a l'Estat espanyol les que avorten amb menys freqüència que a la ciutat de Barcelona.

Les dones en edat fèrtil de districte de Nou Barris, mostren xifres d'avortaments similars a les de la ciutat de Barcelona (Taula 14).

En el barri del Turó de la Peira, el baix pes per edat gestacional és superior que al districte de Nou Barris i al de la ciutat de Barcelona. Els naixements de parts prematurs també són més freqüents al barri del Turó de la Peira que al districte i a la ciutat (Taula 15).

Alguns informants refereixen un alt nombre de mares joves i d'avortaments, també casos de violència de gènere.

Taula 13. Fecunditat en dones de 15 a 49 anys segons país de naixement de la mare. Barri del Turó de la Peira, districte Nou Barris i Barcelona, període 2010-2014.

	Barri Turó de la Peira		Districte Nou Barris		Barcelona	
	n	Taxa	n	Taxa	n	Taxa
Fecunditat (taxes per 1.000 dones)						
Global	719	48.8	7195	46.2	72160	46.2
De dones nascudes a Espanya	259	37.0	4059	40.2	45723	44.5
De dones nascudes en països de renda alta	5	23.8	95	34.7	3749	37.8
De dones nascudes en països de renda baixa	455	60.4	3031	58.2	22625	51.9

Font: Registre de Natalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Països de renda baixa: Àsia sense Japó, Centre i Sudamèrica i Àfrica; Països de renda alta: resta de països (exclòs Espanya).

Taula 14. Embarassos adolescents i interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVE) segons país de naixement de la mare. Districte de Nou Barris i Barcelona, 2014.

	Districte Nou Barris		Barcelona	
	n	Taxa	n	Taxa
Embarassos adolescents (per 1000 dones de 15 a 19 anys)				
Global	102	30.6	660	21.5
De dones nascudes a Espanya	46	20.6	363	15.5
De dones nascudes en països de renda alta	2	100.0	10	16.6
De dones nascudes en països de renda baixa	54	50.2	287	43.7
Interrupcions voluntàries de l'embaràs (per 1.000 dones de 15 a 19 anys)				
Global	53	15.9	472	15.4
De dones nascudes a Espanya	20	8.9	282	12.0
De dones nascudes en països de renda alta	1	50.0	5	8.3
De dones nascudes en països de renda baixa	32	29.8	185	28.2
Interrupcions voluntàries de l'embaràs (per 1.000 dones de 15 a 49 anys)				
Global	591	15.6	5658	14.8
De dones nascudes a Espanya	271	11.4	2988	12.2
De dones nascudes en països de renda alta	2	3.1	224	8.5
De dones nascudes en països de renda baixa	318	23.6	2445	22.1

Font: Registre de Natalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Països de renda baixa: Àsia sense Japó, Centre i Sudamèrica i Àfrica; Països de renda alta: resta de països (exclòs Espanya).

Nota: Com que per aquests indicadors només es té la informació per codi postal, es mostren les dades pel codi postal que més s'aproxima geogràficament al barri d'interès.

Taula 15. Naixements prematurs i de baix pes. Barri del Turó de la Peira, districte Nou Barris i Barcelona, període 2010-2014.

	Barri Turó de la Peira	Districte Nou Barris	Barcelona
	%	%	%
Naixements amb baix pes al néixer per edat gestacional (<percentil 10)	9.5	7.6	6.5
Naixements prematurs (<37 set. gestació)	7.4	6.4	6.4

Font: Registre de Natalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Malalties de declaració obligatòria

Entre els anys 2010 i 2014 es van declarar 21 nous casos de tuberculosi, amb una taxa d'incidència similar a la de la ciutat i també a la del districte d'Horta-Guinardó. Sobre el VIH, s'han declarat 6 casos nous de VIH al Turó de la Peira durant el mateix període, amb una taxa d'incidència inferior a la del conjunt de Barcelona i molt semblant a la del districte (Taula 16).

Taula 16. Incidència de malalties de declaració obligatòria. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, període 2010-2014.

	Turó de la Peira		Districte de Nou Barris		Barcelona	
	n	Taxa (IC 95%)	n	Taxa (IC 95%)	n	Taxa (IC 95%)
Total MDOs						
Homes	32	89,3 (61-126)	480	121 (110,4-132,3)	7.511	195,8 (191,4-200,3)
Dones	25	60,1 (38,9-88,8)	292	66,7 (59,2-74,8)	2.296	54 (51,8-56,3)
Total	57	73,6 (55,8-95,4)	772	92,5 (86,1-99,2)	9.817	121,4 (119-123,8)
Tuberculosi						
Homes	13	36,3 (19,3-62)	106	26,7 (21,9-32,3)	1.116	29,1 (27,4-30,8)
Dones	8	19,2 (8,3-37,9)	73	16,7 (13,1-21)	689	16,2 (15-17,5)
Total	21	27,1 (16,8-41,5)	179	21,4 (18,4-24,8)	1.805	22,3 (21,3-23,4)
VIH						
Homes	4	11,2 (3-28,6)	51	12,9 (9,6-16,9)	979	25,5 (23,9-27,2)
Dones	2	4,8 (0,5-17,4)	12	2,7 (1,4-4,8)	97	2,3 (1,9-2,8)
Total	6	7,7 (2,8-16,9)	63	7,5 (5,8-9,7)	1.076	13,3 (12,5-14,1)

Font: Registre de Malalties de Declaració Obligatòria. Agència de Salut Pública de Barcelona.
IC 95%: Intervals de Confiança al 95%.
Taxes per 100.000 habitants.

Mortalitat

Al barri del Turó de la Peira, l'esperança de vida en néixer, en ambdós sexes, es mostrava superior a la de Barcelona i a la del districte (aproximadament 2 anys). Igualment, malgrat que el districte de Nou Barris sí mostrava un excés de mortalitat respecte la ciutat, al barri del Turó de la Peira hi havia menys

mortalitat global en els homes i menys mortalitat prematura en homes i dones. No obstant, destaca un excés de mortalitat prematura en els homes per tumors, i un gran excés en el cas de les dones per causes externes. Destaca, però, en ambdós sexes, la mortalitat prematura per malalties de l'aparell digestiu, que era superior a la de Barcelona i ho era molt més respecte el districte de Nou Barris (Taula 17 i Taula 18).

Taula 17. Esperança de vida i taxes de mortalitat global i mortalitat prematura (Anys Potencials de Vida Perduts) en homes i dones. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, període 2009-2013.

	Turó de la Peira	Districte de Nou Barris	Barcelona
Homes			
Defuncions	456	4.269	36.918
Esperança de vida en néixer	81,0	79,07	79,99
Taxa de mortalitat estandarditzada	1.223,5	1.350,8	1.302,5
Raó de mortalitat comparativa	93,9	103,7*	100,0
Taxa de mortalitat prematura estandarditzada	3.034,2	4.571,1	3.754,9
Raó de mortalitat prematura comparativa	80,8	121,7*	100,0
Dones			
Defuncions	437	3.869	40.212
Esperança de vida en néixer	88,35	86,65	86,43
Taxa de mortalitat estandarditzada	691,2	773,2	794,2
Raó de mortalitat comparativa	87,0*	97,4	100,0
Taxa de mortalitat prematura estandarditzada	2.123,8	2.200,2	1.900,9
Raó de mortalitat prematura comparativa	111,7	117,7*	100,0

Font: Registre de Mortalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Taxes per 100.000 habitants. Raó de mortalitat comparativa: (Taxa de mortalitat estandarditzada/ Taxa de mortalitat estandarditzada de Barcelona)*100, amb població de referència el total de 2013. * RMC , RAPV significatives al 95%

Taula 18. Mortalitat global i prematura dels 6 grups de causes de mort més freqüents segons sexe. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, període 2009-2013.

	TEM			TAPVP		
	Turó de la Peira	Districte de Nou Barris	Barcelona	Turó de la Peira	Districte de Nou Barris	Barcelona
Homes						
I. Malalties infeccioses i parasitàries	11,4	22,0	24,4	100,8	175,2	176,1
II. Tumors	471,8	458,0	416,2	1.679,4	1.785,9	1.450,2
VII. Malalties del sistema circulatori	318,4	342,2	355,6	548,4	806,6	652,7
VIII. Malalties del sistema respiratori	131,6	168,7	161,8	140,4	216,1	167,9
IX. Malalties del sistema digestiu	58,4	75,5	61,0	282,9	89,9	234,2
XVII. Causes externes de mortalitat	41,5	61,8	62,5	267,2	802,4	729,7
Dones						
I. Malalties infeccioses i parasitàries	11,8	15,2	15,9	0	87,1	58,9
II. Tumors	181,6	182,9	195,0	857,2	1.043,6	1.004,8
VII. Malalties del sistema circulatori	188,4	234,7	243,6	157,8	293,0	222,9
VIII. Malalties del sistema respiratori	36,0	60,4	68,0	52,9	105,3	87,8
IX. Malalties del sistema digestiu	50,9	46,8	38,0	94,8	54,8	85,1
XVII. Causes externes de mortalitat	30,6	29,5	34,7	612,5	291,2	240,9

Font: Registre de Mortalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.
 Taxes per 100.000 habitants. Raó Taxa de mortalitat estandarditzada amb població de referència el total de 2013.

Els actius del barri

Les entrevistes realitzades han permet identificar actius per la salut del barri, característiques de les persones del barri, dels recursos que disposa i de la propi entorn construït que fan o poden fer és fàcils les opcions per una vida i un entorn més generador de salut. A continuació es fa un breu resum, però tot el que ha sortit en les entrevistes caldrà tenir-ho molt en compte en el futur proper, quan es decideixi de quina manera, a través de la acció comunitària, es poden generar més oportunitats per la salut, especialment per els problemes que es considerin prioritaris.

RECURSOS RELACIONATS AMB LES PERSONES

Es destaca la “molt bona convivència” i la solidaritat, la xarxa social i la gestió cívica també són ben valorades.

ENTITATS DEL BARRI

Entitats de les que en les entrevistes realitzades sobresurten com a actius per els barri són: “Càritas, les parròquies, la diversitat d’associacions”. També l’associació de veïns i veïnes Turó de la Peira, i les AMPAs:

“que les AMPAs es vinculin amb els centres de salut suposo que és un punt fort”

EQUIPAMENTS

Molts són els recursos valorats com actius per el barri: uns són els mateixos recursos sanitaris (el CAP, Cotxeres, l’hospital de la Vall d’Hebron, psiquiatria), l’Agència de Salut Pública, però també el camp de futbol, la piscina, el Centre de Futbol sala Montsant, la Cosa Nostra, les Basses, Can Basté, El Casalet, serveis socials –tot i que es reivindica que tornin al barri-. El Casal d’Avis (Pi i Molist) també es valora però es diu que està molt deteriorat. Les escoles són altre dels actius per la salut amb que compta el barri.

El propi diagnòstic que s’està fent (el que aquest informe publica):

“aquests diagnòstics doncs també són un punt fort, per després poder aplicar millores”

El treball en xarxa entre serveis i entitats:

“Nosaltres a nivell d’escola bressol, amb la coordinació que tenim amb el CAP, estem muntant xerrades per a les famílies per promoció de la salut”

“la xarxa 0-18”

RECURSOS FÍSICS

Del Turó de la Peira es destaca com un actiu la seva ubicació, urbanisme (“carrers amples”), la seva atmosfera neta, que no hi hagi trànsit. la seva proximitat a la muntanya, el Parc del Turó. També la proximitat de serveis.

Limitacions

Les principals limitacions que aquest informe pot tenir respecte a la informació que aporta s’assenyalen a continuació.

Donat que alguns registres no disposen de la informació necessària per donar dades a nivell de barri, alguns indicadors només s’han pogut presentar a nivell d’àrees més grans, com districte i Barcelona ciutat, com succeeix sobre tot amb els que s’obtenen de l’Enquesta de Salut de Barcelona, la qual no permet la desagregació a nivell de districte.

D’altra banda, el baix nombre de casos que es donen en alguns dels indicadors, sobre tot els de malalties i mortalitat, obliga a haver d’agregar anys i donar els resultats per períodes de temps. El període utilitzat s’indica en la llegenda de les taules i figures.

Conclusions

Un dels grups vulnerables, sobretot per la pobresa i la orografia del barri, és el de la gent gran. Cal tenir molt en compte les persones grans que viuen soles, fet que genera problemes de mobilitat i de salut mental.

Un dels temes més importants per als veïns és la immigració. Al barri hi ha una alta proporció de població estrangera, que representen la majoria de la població jove. S'identifica aquest col·lectiu com un dels més vulnerables del barri, i es destaquen problemes de convivència i de certa hostilitat, tot i que per altres la multiculturalitat és un factor positiu del barri. També preocupa les condicions en les que viuen: conviuen vàries famílies en un pis, i aquests pisos estan en males condicions. Tanmateix cal entendre la diversitat cultural del barri i l'impacte de les persones que són d'altres països des d'una mirada sense perjudicis ni estigmatitzadora.

Les problemàtiques pròpies de la infància són temes importants per les persones entrevistades. Es destaca la manca d'atenció dels fills i filles per parts dels pares, que fa que els nens i nenes duguin una mala alimentació o passin moltes hores en via pública. També detecten problemes de salut mental i malnutrició en la infància.

L'atur, la pobresa i la precarietat laboral són els temes més repetits per les persones entrevistades. La pobresa s'ha agreujat en els últims anys arrel de la crisi.

L'augment de l'atur ha impactat sobretot en els joves, i genera desmotivació professional i personal per la manca de perspectives de futur. Altres problemes entre els joves són un absentisme escolar molt elevat, l'abús de drogues, els embarassos en adolescents i la violència masclista.

El Turó de la Peira compta amb una xarxa d'entitats i de recursos important com clubs esportius, la piscina, centres cívics, l'Espai Jove, el Casalet, etc... És vital aprofitar per recolzar aquesta feina i treballar coordinadament amb ells.

Bibliografia

¹ Departament de territori i sostenibilitat. Generalitat de Catalunya. La llei de barris: una aposta per col·lectiva per la cohesió social. Accessible a: http://territori.gencat.cat/ca/01_departament/11_normativa_i_documentacio/03_documentacio/03_habitatge_i_millora_urbana/barris/la_llei_de_barris_una_aposta_collectiva_per_la_cohesio_social/.

² Borrell C, Pons-Vigués M, Morrison J, Díez E. Factors and processes influencing health inequalities in urban areas. *J Epidemiol Community Health*. 2013;67(5):389-91.

³ Wright J, Williams R, Wilkinson JR. Health needs assessment. Development and importance of health needs assessment. *BMJ* 1998; 316: 1310-3.

⁴ Donaldson C, Mooney G. Needs assessment, priority setting and contracts for health care; an economic view. *BMJ* 1991; 303: 1529-30.

⁵ Jordan J, Wright J. Making sense of health needs assessment. *Br Gen Pract* 1997; 48: 695-6.

⁶ Bedregal G, P, Quezada, M, Torres H, Marisa et al. Necesidades de salud desde la perspectiva de los usuarios. *Rev. méd. Chile*, nov. 2002, vol.130, no.11, p.127-1294.

Annex. Taules de resultats

Taula 1. País d'origen de les persones nascudes fora d'Espanya segons sexe. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

	Turó de la Peira		Districte de Nou Barris		Barcelona	
	n	%	n	%	n	%
Homes						
Unió Europea – 15	70	3,2	838	5,1	29.256	16,7
Resta d'Europa	185	8,6	1.607	9,7	13.900	7,9
Resta de països de renda alta	7	0,3	42	0,3	3.727	2,1
Resta d'Àsia i Oceania	301	14	2.475	15	39.451	22,5
Països del Magrib	101	4,7	1.133	6,9	10.603	6
Resta d'Àfrica	34	1,6	740	4,5	4.363	2,5
Centre i Sudamèrica	1.459	67,6	9.692	58,6	74.305	42,3
Apàtrides/No consta	0	0	0	0	0	0
Dones						
Unió Europea – 15	66	2,6	817	4,4	27.731	15,1
Resta d'Europa	219	8,6	1.915	10,2	18.972	10,4
Resta de països de renda alta	5	0,2	57	0,3	3.989	2,2
Resta d'Àsia i Oceania	149	5,9	1.363	7,3	25.549	13,9
Països del Magrib	122	4,8	955	5,1	7.859	4,3
Resta d'Àfrica	16	0,6	509	2,7	2.329	1,3
Centre i Sudamèrica	1.967	77,3	1.3146	70,1	96.756	52,8
Apàtrides/No consta	0	0	0	0	8	0

Font: Padró Municipal d'Habitants de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

Taula 3. Nombre i percentatge de persones entre 16 i 64 anys a l'atur. Barri del Turó de la Peira, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

	Barri del Turó de la Peira		Districte de Nou Barris		Barcelona	
	n	%	n	%	n	%
Persones aturades						
Homes	607	13,1	7.752	15,3	54.445	10,5
Dones	592	12,2	6.883	13,1	53.780	10,0
Total	1199	12,6	14.635	14,2	108.225	10,3
Total de persones aturades de llarga duració (més de 12 mesos)	542	45,2	6.602	45,1	45.969	42,5

Nota: Estimació per barris a partir de dades facilitades per codis postals.

Font: Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya.

Taula 4. Absentisme i taxa de graduació. Districte de Nou Barris i Barcelona, curs 2013-2014.

	Nou Barris	Barcelona
Absentisme^a		
Nombre de casos	187	806
Índex d'absentisme	1,19	0,47
Taxa de graduació a 4rt d'ESO^b	85	89,6

Font: Consorci d'Educació de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

a. Casos amb més d'un 25% de dies que han faltat de forma injustificada a l'escola. b. Nombre d'alumnes que han aprovat el curs escolar pel total d'alumnes matriculats.

Taula 5. Condicions de l'habitatge. Barri de Can Peguera, districte de Nou Barris i Barcelona, any 2014.

	Barri el Turó de la Peira	Districte de Nou Barris	Barcelona
	%	%	%
Antiguitat de l'habitatge			
<i>Construïts abans del 1961</i>	63,1	20,4	37,9
<i>Construïts entre el 1961 i el 1980</i>	25,3	67,9	46,3
<i>Construïts entre el 1981 i el 2005</i>	9,2	8,1	12,5
<i>Construïts després del 2005</i>	2,4	3,6	3,3
Habitatge de 2 plantes o més sense ascensor	--	26,6	25,6
Habitatge sense calefacció central o individual	--	19,2	19,7

Fonts: Dirección General del Catastro. Ministerio de Economía y Hacienda; Enquesta de Salut de Barcelona.